

SAKKI ry:n lausunto sivistysvaliokunnalle

5.5.2022

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Yleishuomiot

Pidämme esitettyä muutostyötä tervetulleena ja oikeisiin kohtiin puuttavana. On hyvä että esille nousseita muutostarpeita on voitu käsitellä nopealla aikataululla ja esimerkiksi tiedonsiirtoa ja opiskelupaikan osoittamista koskevaan sääntelyyn saadaan tehtyä tarvittavat muutokset jo ennen seuraavan lukuvuoden alkua. Olemme kannattaneet useimpia muutoksia ja käsittelemme alla niistä tärkeimpiä pykäläkohtaisesti tarkemmin. Otamme kantaa muutoksiin, jotka koskevat oppivelvollisuuslakia ja lakia ammatillisesta koulutuksesta.

Tarkemmat huomiot

Oppivelvollisuuslaki

2 § Pidämme ymmärrettävänä ja tarkoituksenmukaisena muutoksena rajata oppivelvollisuuden soveltamisalan ulkopuolelle Suomessa opiskelutarkoituksessa oleskelevat, oppivelvollisuusikäiset nuoret. Pidämme hyvänä, että ehdotetulla muutoksella ei myöskään rajattaisi koulutuksen järjestäjien mahdollisuuksia jatkossakin näin halutessaan tarjota maksuttomat oppimateriaalit myös muille kuin oppivelvollisille opiskelijoille. Moni koulutuksen järjestäjä toimii näin uudistuksen jälkeen ja on toiminut näin myös jo aiemminkin.

5 § Kannatamme esitystä laajentaa 17 vuotta täyttäneiden oppivelvollisten mahdollisuuksia suorittaa oppivelvollisuutta lasten perusopetuksessa. Esitetty muotoilu, jossa nuorella ei ole subjektiivista oikeutta lasten perusopetukseen jättää merkittävän harkintavallan kunnille,

joten olemme tyytyväisiä että perusteluihin on lisätty huomioita lasten edun ensisijaisuudesta.

15 § ja 15 a § Kannatamme opiskelupaikan osoittamista koskevan sääntelyn tarkentamista. On hyvä, jos vaatimaan erityiseen tukeen oikeutetulle oppivelvolliselle voitaisiin oppivelvollisen tai hänen huoltajansa suostumuksella osoittaa opiskelupaikka jo ennen laissa säädetyn kahden kuukauden määräajan päättymistä. On todella hyvä, että esitys tukee sitä, että koulutuksen järjestäjät varaisivat aloituspaikkoja myös osoitettaville oppivelvollisille ja loisivat menettelyt opintojen joustavaan aloittamiseen mahdollisimman pian opiskelupaikan osoittamisen jälkeen. Kannatamme myös osoitettujen oppivelvollisten vastaanottovelvollisuuden laajentamista niihin koulutuksen järjestäjiin, jotka järjestävät TUVA-koulutusta tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutusta annetun lain 28 §:n 3 momentin nojalla.

16 § Esitys siitä, että maksuttomuutta ei missään tilanteissa pidennettäisi ilman hakemusta, vaan kaikki pidennysperusteet otettaisiin huomioon vain hakemuksen perusteella selkeyttää tilannetta, mutta luo samalla tilanteen, jossa opiskelija joutuu odottamaan varmuutta maksuttomuuden jatkosta ja oppilaitos ei pysty suunnittelemaan esimerkiksi oppimateriaalien saatavuutta välttämättä hyvissä ajoin. Onkin tärkeää, että opiskelijoita ohjeistetaan hakemuksen tekoon tarpeeksi aikaisin opintojen loppuvaiheessa. Ei myöskään saa syntyä tilanteita, joissa opiskelija ei esimerkiksi palaa opiskelemaan, koska on käsityksessä että joutuisi itse maksamaan kalliit opiskeluvälineet.

19 § ja 20 § Ehdotus muuttaa oikeus oppivelvollisuuslain mukaisiin majoitus- ja matkakorvauksiin koskemaan myös ajallisesti pitkää koulumatkaa on hyvä ja nykyistä tilannetta kohtuullistava. Samalla kiinnitämme huomion siihen, että monialaisen ammatillisen oppilaitoksen määrittely kahden aineen tarjoamiseksi kaventaa opiskelijan valinnanmahdollisuutta huomattavasti. Pitäisimmekin hyvänä, että monialainen ammatillinen oppilaitos määriteltäisiin oppilaitokseksi, joka tarjoaa vähintään kolmea alaa.

23 § Pidämme tiedonsaantioikeuksien laajentamista perusteltuna.

Laki ammatillisesta koulutuksesta

67 § Erityisestä tuesta ja poikkeamisesta päättäminen

Pidämme hyvänä virallistaa nykyinen käytäntö erityisen tuen tarpeen arvioinnista aloitettaessa opiskelun tai tuen tarpeen ilmetessä opiskelun aikana. Samoin kannatamme lämpimästi ehdotusta opintonsa aloittavan oppivelvollisen erityisen tuen tarpeen arvioinnista perusopetuksessa tehdyn erityisen tuen päätöksen pohjalta.

Opetus- ja ohjaustuntien määrän tallentaminen eHOKSiin. Henkilökohtaistaminen hyvästä, mutta vaatii turvaa. Jos halutaan hyvät puolet, pitää olla valmis myös seurauksiin/vaatimuksiin. Opiskelijan oikeusturvan kannalta ei voi olla mielivaltaa, vaan perusteltuja linjauksia. Siirtymäaika ihan ymmärrettävä.

97 § Pidämme ymmärrettävänä ja perusteltuna muutoksena, että opiskelija katsottaisiin eronneeksi myös silloin, jos oppivelvollisuuden suorittaminen on keskeytetty toistaiseksi oppivelvollisuuslaissa säädetyillä perusteilla.

JUTTA VIHONEN

Puheenjohtaja

044 7530 581

jutta.vihonen@sakkiry.fi

NOORA LUUKKA

Pääsihteeri

050 3100 570

noora.luukka@sakkiry.fi

Lisätietoja:

Matti Tujula

edunvalvonnan asiantuntija

044 7766 048

matti.tujula@sakkiry.fi